

**Magiczny
Kraków**

Jak tworzyć pozytywny klimat w szkole? - konferencja edukacyjna

2020-01-16

Konferencja edukacyjna „Budujemy krakowski model bezpieczeństwa psychicznego w szkole”, zorganizowana w magistracie 16 stycznia, ma być pierwszym krokiem do wypracowania modelowych rozwiązań profilaktycznych, z których mogłaby korzystać każda krakowska szkoła i placówka. Spotkanie naukowców i szkolnych praktyków miało służyć diagnozie potrzeb w zakresie wzmacniania bezpieczeństwa psychicznego dzieci i młodzieży oraz pokazaniu już będących w obiegu zasobów - czyli tzw. dobrych praktyk.

- Chcemy wzmacniać wśród dzieci i młodzieży poczucie własnej wartości, poprawiać jakość ich wzajemnej komunikacji oraz stawiać czoła hejtowi i mowie nienawiści - mówi dyrektor Wydziału Edukacji Ewa Całus. Konferencja, której organizatorem jest ten wydział, to nie jednorazowe wydarzenie, ale początek długoterminowych, systemowych działań w środowisku szkolnym nakierowanych na wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Punktem wyjścia do tworzenia „Krakowskiego Modelu Bezpieczeństwa Psychicznego w Szkole” są badania zespołu ekspertów z Uniwersytetu Jagiellońskiego przeprowadzone we współpracy z Wydziałem Edukacji UMK. W ramach tych badań naukowcy przeanalizowali opracowane po 2005 r. raporty na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym oraz wzięli pod lupę programy profilaktyczne i wychowawcze realizowane w krakowskich szkołach po 2010 r.

Analizy te są o tyle istotne, że mają wymiar lokalny, a ich celem była diagnoza potrzeb i problemów w zakresie bezpieczeństwa psychicznego krakowskich uczniów oraz identyfikacja będących już w obiegu szkolnych zasobów - czyli tzw. dobrych praktyk.

Dane, które zebrano z przedszkoli, szkół, burs i placówek młodzieżowych, miały pomóc zorientować się, co faktycznie dzieje się w szkołach w obszarze bezpieczeństwa, a więc m.in. jakie programy są realizowane (zewnętrzne czy własne), w jakiej formie (wykłady, warsztaty), jaka jest ich częstotliwość (jednorazowe, cykliczne) czy do kogo są adresowane (uczniowie, nauczyciele, rodzice).

Jak podkreśla dr Małgorzata Piasecka z zespołu badawczego UJ, w krakowskich szkołach i placówkach w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania agresji dzieje się wiele pozytywnych rzeczy. Teraz chodzi o to, aby w oparciu o najnowsze badania oraz dotychczasowe praktyki stworzyć modelowy program profilaktyczny - taki, który odpowie na rzeczywiste, zdiagnozowane potrzeby, uwzględni sprawdzone już inicjatywy, a także da szkołom pole do wprowadzania w życie nowych przedsięwzięć.

Po pierwszej części konferencji, która miała charakter naukowo-badawczy, głos zabrali prelegenci reprezentujący środowisko szkolne - dyrektorzy szkół i poradni psychologiczno-pedagogicznych, nauczyciele, psychologowie i pedagodzy, a także przedstawiciele rodziców.

Jednym z nich był dr Krzysztof Nowakowski, pracownik naukowy Akademii Ignatianum, a jednocześnie

psycholog w Szkole Podstawowej nr 155. Jego prezentacja poświęcona była czynnikom, które chronią uczniów od zachowań ryzykownych w okresie wczesnej adolescencji. Są to przede wszystkim dobre relacje rodzinne (jakość więzi z rodzicami, rozmowy, uczestniczenie rodziców w życiu dziecka) oraz pozytywny klimat szkoły, czyli podzielane przez uczniów poczucie, że szkoła to miejsce, do którego warto przychodzić, w którym czujemy się dobrze, jesteśmy częścią wspólnoty. Istotne są więc zarówno relacje między uczniami, ale i relacje na linii nauczyciel – uczeń. Jak podkreślał dr Nowakowski ważne jest, aby uczniowie wiedzieli, że mogą szukać u nauczycieli wsparcia, aby to nauczyciele wychodzili z pomocą do uczniów, a nie czekali, aż „uczeń przyjdzie do nich, do gabinetu”.

Podczas konferencji mowa też była o korzyściach z mediacji rówieśniczych oraz o tym, że podstawą poczucia bezpieczeństwa w szkole są zdrowe, pozytywne relacje – i o tym, jak je budować w praktyce (m.in. przez brak anonimowości, jednakowe traktowanie, motywujące do pozytywnego myślenia komunikaty, rozwiązywanie konfliktów bez przemocy, klarowne dla wszystkich zasady).

Konferencja przypomniała też wszystkim, że obiektywne bezpieczeństwo nie jest tożsame z poczuciem bezpieczeństwa, zwłaszcza w aspekcie emocjonalnym, psychicznym – to ostatnie może być osłabiane lub wzmacniane w procesie edukacji, a więc mamy na nie realny wpływ. Co więcej, potrzeba poczucia bezpieczeństwa jest niezależna od uwarunkowań kulturowych (tu pojawił się wątek wielokulturowości krakowskich szkół).

Jak pokazują badania, „klimat szkoły istotny jest nie tylko z punktu widzenia zapobiegania agresji i przemocy szkolnej, ale także szerzej – zdrowia psychicznego, osiągnięć szkolnych, a także przyszłego funkcjonowania w społeczeństwie” (Jadwiga Przewłocka, „Klimat szkoły i jego znaczenie dla funkcjonowania uczniów w szkole. Raport o stanie badań”, IBE, 2015 r.). Pozytywny klimat w szkole nie tylko sprzyja lepszym osiągnięciom w nauce, ale też pomaga budować pozytywne relacje, zwiększa poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia identyfikację (więź) ze szkołą, chroni przed czynnikami ryzyka (narkotyki, wagary, bójk), ale także przed odrzuceniem, izolacją, depresją.